

Γιατί αντιτιθέμεθα στην αποχή των δικηγόρων

Του Κωνσταντίνου Παπαδιαμάντη, Δικηγόρου Αθηνών

I. Πάλι καλούνται οι δικηγόροι να απόσχουν από τα δικαστήρια. Να αρνηθούν δηλαδή να εκπροσωπήσουν τους εντολείς τους που βρίσκονται προ των Δικαστηρίων προκειμένου να λύσουν τα σημαντικά προβλήματα που τους οδήγησαν εκεί. Καλούνται μάλιστα από τους δικηγορικούς συλλόγους, στους οποίους υποχρεωτικά μετέχουν, προκειμένου να μπορούν να ασκούν το επάγγελμά τους. Οι σύλλογοι αυτοί έχουν τη δυνατότητα να επιβάλλουν πειθαρχικές ποινές στους δικηγόρους που δεν θα συμμορφωθούν με την πρόσκληση του συλλόγου για την συμμετοχή στην αποχή. (Πιθανότατα τα δικαστήρια που θα κρίνουν επί του κύρους της πειθαρχικής ποινής, μετά από αρκετό καιρό να ακυρώσουν τις ποινές και να αποκαταστήσουν όποιους αρνήθηκαν να απόσχουν. Το γεγονός όμως ότι η αποκατάσταση αυτή θα έρθει μετά από πολύ χρόνο και θα απαιτήσεις αρκετή προσπάθεια, έχει ως αποτέλεσμα η επαπειλούμενη ποινή πειθαρχικής δίωξης από τους συλλόγους να αρκεί για να πειθαναγκάσει τους δικηγόρους να συμμετάσχουν στην αποχή.).

II. Η αποχή όμως του δικηγόρου από την παράσταση του στα δικαστήρια αποτελεί στην πραγματικότητα άρνηση του λόγου ύπαρξης του εαυτού του. Ταυτόχρονα αποτελεί και βαρύτατο ατόπημα σε βάρος του εντολέα του. Εξηγούμαι:

Ο δικηγόρος έχει, εκτός από ελάχιστες εξαιρέσεις που αφορούν υποθέσεις μικρής σημασίας, το μονοπώλιο της εκπροσώπησης των πολιτών στα δικαστήρια. Αυτή την αποκλειστικότητα οι Δικηγορικοί Σύλλογοι αντιμετωπίζουν ως κεκτημένο που διασφαλίζει επαγγελματικές προσδοκίες των δικηγόρων, δηλαδή ως εξασφάλιση ότι οι δικηγόροι θα έχουν δουλειά, η περίφημη «δικηγορική ύλη». . Αυτή όμως η αποκλειστικότητα σημαίνει ότι οι δικηγόροι ελέγχουν την πρόσβαση στην Δικαιοσύνη, δηλαδή στον χώρο όπου οι διαφορές μπορούν να λυθούν βάσει συντεταγμένων κανόνων, χωρίς βία και χωρίς αυθαιρεσία. Όσο δεν λειτουργεί η Δικαιοσύνη επικρατεί η βία ή αυθαιρεσία του ισχυροτέρου.

Η απαίτηση των δικηγόρων να ελέγχουν την πρόσβαση των πολιτών στα δικαστήρια προφανώς, ή έστω και το απλό γεγονός ότι την ελέγχουμε, μας επιβαρύνει με την υποχρέωση να θέτουμε τα δικά τους συμφέροντα σε πρώτη μοίρα, με τη δέουσα γνώση, επιμέλεια και σπουδή. Η αποχή, στην οποία μας καλούν οι Σύλλογοι προφανώς παραβιάζει τη θεμελιώδη αυτή υποχρέωση, Με άλλα λόγια, αποφασίζοντας ο καθένας μας να απόσχει, αποφασίζει να βλάψει τους εντολείς του. Έτσι, υποπίπτουμε όμως στο αδίκημα που προβλέπει η διάταξη του άρθρου 233 του ΠΚ, ορίζοντας ότι «Δικηγόρος ή άλλος νομικός παραστάτης που βλάπτει με πρόθεση του εκείνον του οποίου έχει αναλάβει την νομική προστασία, τιμωρείται...». Αλλά τότε και η απόφαση των Συλλόγων να επιβάλλουν στα μέλη τους την αποχή τι είναι; Μήπως, στην πραγματικότητα είναι ηθική αυτουργία στην τέλεση του αδικήματος αυτού;

Και, φοβούμαι¹, ότι ουδεμία περίπτωση αίρουμε τον άδικο χαρακτήρα της πράξεως μας συντρέχει, αφού ούτε ενάσκηση δικαιώματος αποτελεί η αποχή, ούτε συμμόρφωση σε προσταγή αρμοδίας αρχής. Κανένας νόμος δεν μας δίνει το δικαίωμα να απόσχουμε από τα καθήκοντά μας ενώπιον των δικαστηρίων παρεμποδίζοντας έτσι την λειτουργία της δικαιοσύνης. Ακόμη, ο δικηγορικός σύλλογος δεν είναι αρχή που δίνει προσταγές, είναι

¹ Εξηγούμαι ως προς τον φόβο μου: δεν φοβάμαι ότι θα βρεθεί δικαστήριο που θα επιβάλλει την ποινή που προβλέπει ο νόμος · φοβάμαι ότι εμείς δεν θα ξαναβρούμε την δικηγορική μας αξιοπρέπεια.

νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου, που ρυθμίζει τον τρόπο ασκήσεως του επαγγέλματος μας².

Εξ άλλου, ο δικηγόρος, από την φύση του ως θεσμός που διαμεσολαβεί ανάμεσα στον πολίτη και την Δικαιοσύνη, εκπροσωπώντας την πρώτο ενώπιον της δευτέρας, οφείλει σε κάθε περίπτωση να υπερασπίζεται πάνω από όλα τα συμφέροντα του εντολέα του. Ο θεμελιώδης δεσμός του δικηγόρου είναι με τον εντολέα του. Όχι με τον δικηγορικό σύλλογο. Προς τον εντολέα έχει πρώτα από όλα υποχρέωση ο δικηγόρος να διαχειρίζεται την υπόθεσή του και να τιμά την εμπιστοσύνη του³.

III. Αν τα παραπάνω είναι σύμφυτα με την ιδιότητά μας ως δικηγόρων, η σημερινή συγκυρία στην οποία ζούμε επιτάσσει ακόμη περισσότερο να αρνηθούμε την αποχή. Είναι προφανής η ανάγκη να λειτουργεί η Δικαιοσύνη, ώστε να εξομαλύνονται οι δυσλειτουργίες της κοινωνικής ζωής και μάλιστα το ταχύτερο δυνατόν.

Είναι το ίδιο προφανές ότι αναγκαία προϋπόθεση -έστω κι αν δεν είναι ικανή- για να αντιμετωπίσουμε τις δυσκολίες μας ως κοινωνία, είναι να εργαζόμαστε όλοι, περισσότερο και καλύτερα, όπου δραστηριοποιούμαστε. Προσφέροντας καλύτερο έργο στον δικό μας χώρο προσφέρουμε σημαντική βοήθεια και στους υπόλοιπους συμπολίτες μας. Και η μεγαλύτερη δική μας προσφορά είναι να βοηθούμε για την ταχεία και ορθή απονομή της Δικαιοσύνης.

Συνεπώς η αποχή είναι παράνομη, πλήττει την επαγγελματική μας αξιοπρέπεια και επιβαρύνει τη λειτουργία των θεσμών μας στην παρούσα εξαιρετικά δύσκολη συγκυρία.

I V. Θα μπορούσα να προσθέσω γιατί κατά την γνώμη μου η αποχή είναι απρόσφορη ως μέσο για τους σκοπούς που επιδιώκει να επιτύχει. Να εμποδίσει «την μείωση της δικηγορικής ύλης», εμποδίζοντας την Πολιτεία να μεταφέρει στους συμβολαιογράφους διεκπεραιωτικές στην ουσία πράξεις, όπως οι συναινετικές υποθήκες ή τα συναινετικά διαζύγια, που μπορούν να γίνουν από συμβολαιογράφους, αφήνοντας έτσι πολύ περισσότερο χρόνο και ενέργεια στους δικαστές να ασχοληθούν με σοβαρές υποθέσεις. Θυμίζει τους άγγλους εργάτες που στην αρχή της βιομηχανικής επανάστασης έσπαγαν τις μηχανές γιατί τους έπαιρναν τις δουλειές. Η δικηγορική ύλη δεν δημιουργείται μα άνωθεν νομοθετικές ρυθμίσεις⁴. Δημιουργείται μόνον με την οικονομική ανάπτυξη και την αύξηση

² Στην πραγματικότητα ούτε συνδικαλιστικό όργανο μπορεί να είναι ο δικηγορικός σύλλογος, χωρίς τουλάχιστον να θίγεται η συνταγματικά κατοχυρωμένη αρνητική συνδικαλιστική ελευθερία, (δηλαδή το δικαίωμά μου να μην συνδικαλισθώ) . Η υποχρεωτική συμμετοχή σε αυτούς, είναι ασυμβίβαστη με συνδικαλιστικό όργανο. Ουδείς μπορεί να υποχρεωθεί να μετάσχει σε συνδικαλιστικό όργανο,

³ Υποχρέωση που βεβαίως δεν φθάνει στο σημείο να δίνει το δικαίωμα στον δικηγόρο να μεταφέρει πρόταση δωροδοκίας δικαστή προς διάδικο, όπως υποστήριξε ο Κ. Μπέης, (Κ. Μπέης, «Τα υπηρεσιακά καθήκοντα δικηγόρου υπό τη σκιά διεφθαρμένου δικαστή», *Δίκη*, 37 (2006), 637-642 [640-1]), αρκεί όμως για να επιβάλλει την μη συμμετοχή στην αποχή, προκειμένου να θεραπευθούν τα συμφέροντα του εντολέα.

⁴ Ειδάλλως γιατί δεν διεκδικούν οι δικηγορικοί σύλλογοι γενικά την υποχρεωτική παράσταση δικηγόρων σε κάθε συναλλαγή πάνω από ένα ποσό; Γιατί, π.χ. μια πράξη σε παράγωγα ή μια εμπορική συμφωνία πάνω από ένα ποσό ή μια μεταβίβαση σήματος να μην απαιτεί την σύμπραξη δικηγόρου; Περί αυξήσεως της δικηγορικής ύλης πρόκειται.

των οικονομικών δραστηριοτήτων· και οι δύο όμως εξυπηρετούνται από την ταχεία και καλή απονομή δικαιοσύνης⁵. Όχι από τις αποχές.

V . Από κάθε λοιπόν άποψη, πρέπει, ως δικηγόροι, να πούμε όχι στην αποχή. Να αντισταθούμε στην αποχή, για να είμαστε στο πνεύμα των καιρών που όλοι αντιστέκονται σε κάποιον..

(Δημοσιεύτηκε στην εφημερίδα «Εστία» την 1/11/2011)

⁵ Τομέας στον οποίον ασφαλώς μπορούν να συμβάλλουν ιδιαίτερα οι δικηγορικοί σύλλογοι επιμορφώνοντας του δικηγόρους, αλλά και –γιατί όχι- τους δικαστές, ώστε να αντιλαμβάνονται καλύτερα την οικονομική και κοινωνική πραγματικότητα στην οποία θα εφαρμοσθούν οι αποφάσεις τους.